

การพัฒนาความสามารถอ่านจับใจความสำคัญของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 โดยใช้
การจัดการเรียนรู้แบบ SQ4R และ 5W1H ร่วมกับข้อมูลท้องถิ่นจังหวัดสมุทรสาคร
THE DEVELOPMENT OF READING COMPREHENSION ABILITY OF GRADE 2
STUDENTS THROUGH THE SQ4R AND 5W1H INSTRUCTIONAL MODEL
INCORPORATING LOCAL INFORMATION OF SAMUT SAKHON PROVINCE

¹อโนชา มากผล Anocha Makphon* ²ชนสิทธิ์ สิทธิสูงเนิน Chonasith Sithsungnoen
³ศิริวรรณ วณิชวัฒน์วรชัย Siriwan Vanichwatanavorachai
⁴สุวิมล สพฤกษ์ศรี Suwimon Saphuksri
^{1, 2, 3, 4}มหาวิทยาลัยศิลปากร Silpakorn University, Thailand
*Corresponding Author E-mail: Spa_cnp@hotmail.com

Article Received: June 14, 2025. Revised: December 20, 2025. Accepted: December 22, 2025.

บทคัดย่อ

บทความวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์ 1) เพื่อเปรียบเทียบความสามารถอ่านจับใจความสำคัญของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 ก่อนและหลังการจัดการเรียนรู้โดยใช้การจัดการเรียนรู้แบบ SQ4R และ 5W1H ร่วมกับข้อมูลท้องถิ่นจังหวัดสมุทรสาคร 2) เพื่อศึกษาพัฒนาการความสามารถอ่านจับใจความสำคัญของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 โดยใช้การจัดการเรียนรู้แบบ SQ4R และ 5W1H ร่วมกับข้อมูลท้องถิ่นจังหวัดสมุทรสาคร 3) เพื่อศึกษาความคิดเห็นของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 ที่มีต่อการจัดการเรียนรู้โดยใช้การจัดการเรียนรู้แบบ SQ4R และ 5W1H ร่วมกับข้อมูลท้องถิ่นจังหวัดสมุทรสาคร กลุ่มตัวอย่างคือนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2/6 โรงเรียนเอกชัย อำเภอเมือง จำนวน 44 คน โดยใช้วิธีการสุ่มแบบกลุ่ม โดยใช้ห้องเรียนเป็นหน่วยสุ่ม จำนวน 1 ห้องเรียน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย 1) แผนการจัดการเรียนรู้โดยใช้การจัดการเรียนรู้แบบ SQ4R และ 5W1H ร่วมกับข้อมูลท้องถิ่นจังหวัดสมุทรสาคร 2) แบบทดสอบวัดความสามารถอ่านจับใจความสำคัญ 3) แบบประเมินความสามารถอ่านจับใจความสำคัญ 4) แบบสอบถามความคิดเห็นของนักเรียนที่มีต่อการจัดการเรียนรู้แบบ SQ4R และ 5W1H ร่วมกับข้อมูลท้องถิ่นจังหวัดสมุทรสาคร วิเคราะห์ข้อมูลด้วยค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และการทดสอบค่าทีแบบไม่อิสระต่อกัน (t-test dependent)

ผลการวิจัยพบว่า 1) ความสามารถอ่านจับใจความสำคัญของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 ที่ได้รับการจัดการเรียนรู้โดยใช้การจัดการเรียนรู้แบบ SQ4R และ 5W1H ร่วมกับข้อมูลท้องถิ่นจังหวัดสมุทรสาคร หลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียนโดยมีคะแนนค่าเฉลี่ยหลังเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 2) พัฒนาการความสามารถอ่านจับใจความสำคัญของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 โดยใช้การจัดการเรียนรู้แบบ SQ4R และ 5W1H ร่วมกับข้อมูลท้องถิ่นจังหวัดสมุทรสาคร อยู่ในระดับดีมาก 3) ความคิดเห็นของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 ที่มีต่อการจัดการเรียนรู้โดยใช้การจัดการเรียนรู้แบบ SQ4R และ 5W1H ร่วมกับข้อมูลท้องถิ่นจังหวัดสมุทรสาครในภาพรวมอยู่ในระดับดี

คำสำคัญ: ความสามารถอ่านจับใจความสำคัญ, นักเรียน, การจัดการเรียนรู้

Abstract

This research aimed to: 1) Compare the reading comprehension abilities of Grade 2 students before and after instruction using the SQ4R and 5W1H instructional model combined with local information of Samut Sakhon Province, 2) Study the development of reading comprehension abilities of Grade 2 students using the SQ4R and 5W1H instructional model together with local information, 3) Examine the opinions of Grade 2 students toward learning through the SQ4R and 5W1H instructional model with local content from Samut Sakhon Province. The sample group consisted of 44 Grade 2/6 students from Ekachai School, Mueang District, selected through cluster sampling using one classroom as the sampling unit. The Research instruments included: 1) A lesson plan using the SQ4R and 5W1H instructional model integrated with local information from Samut Sakhon Province, 2) A reading comprehension test, 3) A reading comprehension assessment form, and 4) A student opinion questionnaire on the learning model. Data were analyzed using mean, standard deviation, and dependent t-tests.

The research results found that: 1) The reading comprehension ability of Grade 2 students who received learning management using the SQ4R and 5W1H instructional models combined with local information of Samut Sakhon Province after the learning session was significantly higher than before the session, with the post-test mean score being significantly higher at the 0.05 statistical level. 2) The development of reading comprehension ability of Grade 2 students using the SQ4R and 5W1H instructional models combined with local information of Samut Sakhon Province was at a very good level. 3) The opinions of Grade 2 students towards learning management using the SQ4R and 5W1H instructional models combined with local information of Samut Sakhon Province were, overall, at a good level.

Keywords: Reading Comprehension Ability, Students, Instructional Management

บทนำ

สังคมไทยปัจจุบันเป็นสังคมยุคข้อมูลข่าวสาร (Information society) และเปลี่ยนแปลงและเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็วในหลากหลายมิติ แผนการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2559-2579 (สำนักเลขาธิการสภาการศึกษาแห่งชาติ, 2560) จึงระบุเป้าหมายด้านผู้เรียน (Learner aspirations) ว่ามุ่งพัฒนาให้ผู้เรียนทุกคนมีคุณลักษณะและทักษะแห่งศตวรรษที่ 21 โดยเฉพาะในด้านการจัดการศึกษาที่ต้องจัดการเรียนรู้และมุ่งพัฒนาทักษะที่จำเป็นให้แก่ผู้เรียนเพื่อให้ทันต่อการเปลี่ยนแปลงของโลกซึ่งทักษะสำคัญของผู้เรียนในศตวรรษที่ 21 ที่เห็นได้ชัดเจนคือทักษะการอ่านเพราะเป็นกระบวนการหลักสำหรับการเรียนรู้ข้อมูลใหม่ๆ (Grabe, 2009) โดยเฉพาะอย่างยิ่ง การอ่านจับใจความสำคัญเป็นความสามารถพื้นฐานที่จำเป็นของการอ่านทุกรูปแบบเป็นการอ่าน เพื่อทำความเข้าใจเนื้อเรื่อง เข้าใจจุดมุ่งหมาย สาระสำคัญของเรื่องที่อ่าน และเนื้อหาที่ผู้เขียนต้องการสื่อถึงผู้อ่าน ซึ่ง ชูติมา ยอดตา (2561) ได้อธิบายเกี่ยวกับความสำคัญของการอ่านจับใจความสำคัญไว้ว่าการอ่านจับใจความสำคัญมีความสำคัญเพราะเป็นความสามารถขั้นพื้นฐานที่สำคัญสำหรับการอ่านระดับ

ชั้นสูงขึ้นไป เพราะถ้าหากนักเรียนไม่สามารถอ่านจับใจความสำคัญได้ก็จะส่งผลให้ไม่สามารถเข้าใจเรื่องที่อ่าน เนื่องจากการอ่านจับใจความสำคัญมีส่วนช่วยให้ผู้อ่านเกิดความเข้าใจในแก่นเรื่องที่อ่านได้ถูกต้องและเป็น เครื่องมือในการแสวงหาความรู้และประสบการณ์ต่างๆ

จากผลการนิเทศการสอนภายในสถานศึกษาโรงเรียนเอกชัย (2566) ได้ดำเนินการนิเทศการสอน ภายในสถานศึกษาเพื่อประเมินการสอนของครูผู้สอน ผู้ประเมินประกอบด้วยผู้อำนวยการโรงเรียนเอกชัยและ ฝ่ายบริหารงานวิชาการ ผลการประเมินปีการศึกษา 2566 พบว่า ครูผู้สอนในรายวิชาภาษาไทยมีการจัดการ เรียนการสอนที่เน้นให้นักเรียนได้อ่านและทำแบบฝึกหัดซึ่งแบบฝึกหัดที่ครูนำมาใช้ในการจัดการเรียนการสอน นั้นมีเนื้อหาทางด้านวิชาการเป็นส่วนใหญ่ทำให้เกิดความเบื่อหน่ายและไม่ชอบเรียนในเนื้อหาที่เกี่ยวกับการ อ่านจับใจความสำคัญ นอกจากนี้จากการแลกเปลี่ยนข้อมูลและสะท้อนปัญหา (PLC) การจัดการเรียนการสอน ภาษาไทยในโรงเรียนระดับชั้นประถมศึกษาของผู้วิจัย พบว่าการสอนอ่านจับใจความสำคัญนั้นยังไม่ ประสบผลสำเร็จเท่าที่ควร คือ นักเรียนไม่สามารถตอบคำถามจากเรื่องที่อ่านได้ ไม่สามารถบอกสาระสำคัญ หรือประเด็นสำคัญจากเรื่องที่อ่านได้จึงทำให้เป็นอุปสรรคต่อการจัดการเรียนการสอนมากพอสมควร นอกจากนี้ยังพบว่า นักเรียนส่วนใหญ่เกิดความเบื่อหน่ายที่จะอ่านหนังสือหรือบทความที่มีความยาวมาก ๆ มีเนื้อหาไกลตัว และไม่มีภาพประกอบที่กระตุ้นความสนใจก็เป็นปัจจัยหนึ่งที่ส่งผลให้นักเรียนละเลยที่จะอ่าน ข้อความนั้นๆ ตลอดจนครูใช้วิธีการสอนแบบดั้งเดิมกล่าวคือมุ่งเน้นให้นักเรียนอ่านออกเสียงเพียงอย่างเดียว ดังนั้น ในการที่จะพัฒนาหรือแก้ปัญหาด้านการอ่านจับใจความสำคัญของนักเรียนชั้นประถมศึกษา สิ่งสำคัญ ประการหนึ่งที่จะนำมาใช้เพื่อการพัฒนา คือ การจัดการเรียนการสอนอ่านจับใจความสำคัญซึ่งเป็นการสอน ที่ตั้งอยู่บนรากฐานของแนวคิดทางการจัดการสอนภาษา คือ ทฤษฎีอภิปัญญา (Metacognitive Theory) ซึ่งมีความเหมาะสมและสอดคล้องกับการแก้ไขปัญหาการอ่านจับใจความสำคัญได้เป็นอย่างดีโดยอาศัยข้อมูล ท้องถิ่นที่มีความน่าสนใจ สะท้อนให้เห็นถึงสภาพชุมชน และสังคม มาใช้เป็นสื่อในการวิจัยครั้งนี้ร่วมกับการ สอนเพื่อพัฒนาความสามารถการอ่านจับใจความสำคัญของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 ซึ่งเป็นการจัดการ เรียนรู้ที่มุ่งพัฒนาความสามารถการอ่านจับใจความสำคัญของนักเรียน ตามแนวคิดนี้ มีลักษณะการคิดอย่าง เป็นกระบวนการมีลำดับขั้นตอนที่ชัดเจนซึ่งเหมาะกับนักเรียนที่มีลักษณะความรู้ที่แตกต่างกัน ความสามารถในการ เรียนรู้ที่ไม่เหมือนกัน ซึ่งการเรียนรู้ในลักษณะนี้จะทำให้ผู้เรียนประสบความสำเร็จในการเรียนได้อย่างมี ประสิทธิภาพ ซึ่งผู้วิจัยได้ศึกษาแนวคิดทฤษฎีที่เกี่ยวข้องดังนี้

การอ่านจับใจความสำคัญ เป็นการอ่านที่ผู้อ่านสามารถเข้าใจและจดจำเนื้อความ ความรู้และ ความคิดที่ผู้เขียนบันทึกไว้เพื่อเก็บสาระสำคัญของเรื่อง หลังจากอ่านจบแต่ละครั้งแล้วสามารถรับรู้และทำ ความเข้าใจได้ตรงตามความมุ่งหมายของผู้เขียนอีกทั้งเป็นการอ่านที่สามารถระบุความสำคัญของเรื่องที่อ่านได้ ครบถ้วนถูกต้อง ตรงตามเจตนาของผู้เขียน โดยอาศัยความรู้พื้นฐานด้านภาษา ซึ่ง Mark (2010) สุมาลี ชุบุญ (2560) สถิตาภรณ์ ศรีศิริธัญ (2560) และพัชรินทร์ บุตรสันเทียะ (2562) ได้มีการสรุปขั้นตอนการอ่านจับ ใจความสำคัญซึ่งไปในทิศทางเดียวกัน ดังนี้ 1) ครูเป็นผู้แนะนำส่วนประกอบต่างๆ ในบทอ่านก่อนที่ผู้เรียนจะ อ่านข้อความ 2) อ่านเรื่องคร่าวๆ อาทิ ชื่อเรื่อง ใคร ทำอะไร ที่ไหน อย่างไร ผลที่เกิดขึ้น 3) อ่านเก็บ รายละเอียด โดยพิจารณาความสำคัญแต่ละย่อหน้า 4) เมื่ออ่านจบแล้วบอกสาระสำคัญของเรื่องและ จุดประสงค์ของผู้เขียน 5) จดบันทึกและเรียบเรียงเป็นภาษาของตนเอง

การจัดการเรียนรู้แบบ SQ4R เป็นการเรียนรู้ด้านการอ่านที่สามารถช่วยให้ผู้เรียนเลือกสิ่งที่คาดว่าจะ รู้จากเรื่องที่อ่าน เข้าใจแนวคิดของเรื่องที่อ่านอย่างรวดเร็ว จดจำได้ดี และวิเคราะห์เรื่องราวที่อ่านอย่างมี ประสิทธิภาพ กระตุ้นให้ผู้เรียนกล้าแสดงความคิดเห็นและมีความกระตือรือร้นในการเรียน จากการสังเคราะห์

ข้อมูลของ Pauk Walter (1984) Pandjaitan and Palandeng (2011) ธารทิพย์ แก้วเหลียม (2559) จุฬารัตน์ อินทร์อุดม (2561) และจิตรลดา อันวงษา (2561) พบว่า ขั้นตอนการจัดการเรียนรู้แบบ SQ4R สามารถกำหนดได้ 6 ขั้นตอน ดังนี้

ขั้นที่ 1 ขั้นการสำรวจ (Survey) หมายถึง การมองภาพรวมทั้งหมดของบทอ่าน การอ่านสังเกต ส่วนสำคัญของบทอ่าน และการหาจุดสำคัญในตอนจบของบทอ่าน เช่น ชื่อเรื่อง ส่วนนำ

ขั้นที่ 2 ขั้นการตั้งคำถาม (Questions) หมายถึง การสร้างคำถามสำหรับแต่ละหัวข้อหลัก และหัวข้อย่อยโดยใช้คำต่อไปนี้ Who What Where When Why และ How ในการตั้งคำถาม

ขั้นที่ 3 ขั้นการอ่าน (Reading) หมายถึง การอ่านข้อความในบทหรือตอนนั้นๆ ซ้ำอย่างละเอียด และในขณะเดียวกันก็ค้นหาคำตอบสำหรับคำถามที่ได้ตั้งไว้ เพื่อจับใจความและจับประเด็นสำคัญ

ขั้นที่ 4 ขั้นจดบันทึก (Record) หมายถึง การจดบันทึกข้อมูลต่างๆ ที่ได้อ่านจากขั้นตอนการอ่าน โดยมุ่งจดบันทึกในส่วนที่สำคัญและสิ่งที่จำเป็น โดยใช้ข้อความอย่างรัดกุมหรือย่อๆ ตามความเข้าใจของผู้เรียน

ขั้นที่ 5 ขั้นสรุปใจความสำคัญ (Recite) หมายถึง การเขียนสรุปใจความสำคัญ โดยใช้ภาษาของตนเอง

ขั้นที่ 6 ขั้นวิเคราะห์ (Reflect) หมายถึง วิเคราะห์ วิจารณ์บทอ่านที่ได้อ่านแล้วแสดงความคิดเห็น ในประเด็นที่มีความคิดเห็นสอดคล้องหรือความคิดเห็นไม่สอดคล้อง โดยการเชื่อมโยงความคิดจากบทอ่านกับ ความรู้เดิม โดยใช้ภาษาอย่างถูกต้อง

การจัดการเรียนรู้แบบ 5W1H เป็นการสอนของผู้สอนที่ช่วยกระตุ้นให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ การใช้ทักษะการคิด เรียบเรียงความรู้ และถ่ายทอดเป็นคำตอบ กระบวนการเรียนรู้ช่วยให้ผู้เรียนสร้างความรู้ ความเข้าใจ และพัฒนาความคิดใหม่ๆ มุ่งใช้ความคิดเชิงเหตุผล วิเคราะห์ เพื่อจะตอบคำถาม ซึ่งนำไปสู่การเปลี่ยนแปลงและปรับปรุงการเรียนรู้ การคิด และการสอนให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น จากการศึกษาของ Kipling Rudyard (1994) สุวิทย์ มูลคำ (2554) ประณาท เทียนศรี (2560) ชนกพร สุริโย (2562) สามารถสรุปเป็นขั้นคำถามได้ ดังนี้ 1) Who (ใคร) คือสิ่งที่ต้องรู้ว่าใครรับผิดชอบ ใครเกี่ยวข้อง ใครได้รับผลกระทบในเรื่องนั้น 2) What (ทำอะไร) คือสิ่งที่ต้องรู้ว่าจะทำอะไรและแต่ละคนทำอะไรบ้าง 3) Where (ที่ไหน) คือสิ่งที่ต้องรู้ว่าสถานที่ที่จะทำว่าจะทำที่ไหน เหตุการณ์หรือสิ่งที่ทำนั้นอยู่ที่ไหน 4) When (เมื่อไหร่) คือสิ่งที่ต้องรู้ว่าระยะเวลาที่จะทำงานถึงสิ้นสุดเหตุการณ์หรือสิ่งที่ทำนั้น ทำเมื่อวัน เดือน ปี ไດ 5) Why (ทำไม) คือสิ่งที่ต้องรู้ว่าสิ่งที่เราจะทำนั้นทำด้วยเหตุผลใด เหตุใดจึงได้ทำสิ่งนั้นหรือเกิดเหตุการณ์นั้นๆ 6) How (อย่างไร) คือสิ่งที่ต้องรู้ว่าเราจะสามารถทำทุกอย่างให้บรรลุผลได้อย่างไรเหตุการณ์หรือสิ่งที่ทำนั้นทำอย่างไรบ้าง

ข้อมูลท้องถิ่น คือ ข้อมูลสำคัญที่เป็นภูมิปัญญาของแต่ละท้องถิ่น ซึ่ง พงศ์สวัสดิ์ ราชจันทร์ (2563) กล่าวว่าข้อมูลท้องถิ่น คือ รายละเอียดหรือความเป็นมาของบริเวณที่ใดที่หนึ่ง ที่เป็นที่ตั้งถิ่นฐานเพื่อการดำเนินชีวิตของคนหมู่คนท้องถิ่นนั้นกำหนดขอบเขตของพื้นที่ตามเขตการปกครอง ได้แก่ หมู่บ้าน ตำบล อำเภอ จังหวัด พร้อมทั้งมีสภาพแวดล้อมที่เกื้อหนุนต่อการดำรงชีวิต เช่น ทรัพยากรธรรมชาติ ขนบธรรมเนียม ประเพณี และภูมิปัญญาท้องถิ่น

จากการศึกษาวรรณกรรมและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง เช่น จีราภรณ์ ชำมณี (2562) ได้ศึกษาเรื่องการพัฒนาความสามารถอ่านจับใจความและการเขียนสรุปความด้วยกิจกรรมการเรียนรู้แบบ SQ4R ของผู้เรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 พบว่า ผู้เรียนมีความสามารถอ่านจับใจความและการเขียนสรุปความหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 เช่นเดียวกับชนกพร สุริโย (2562) ได้ศึกษาเรื่องการพัฒนาความสามารถด้านการอ่านคิดวิเคราะห์ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โดยใช้เทคนิค 5W1H

ประกอบแบบฝึกกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทยมีประสิทธิภาพ E1/E2 เท่ากับ 80.01/82.44 ซึ่งเป็นไปตามเกณฑ์ที่ตั้งไว้ สอดคล้องกับภัทรสุดา นาคสุข (2564) ได้วิจัยเรื่องการพัฒนาความสามารถทางการอ่านจับใจความของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โดยใช้เทคนิคการสอน 5W1H ร่วมกับวรรณกรรมท้องถิ่นภาคกลาง พบว่า ความสามารถทางการอ่านจับใจความของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 หลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียน โดยผลการทดสอบหลังเรียนมีค่าเฉลี่ย เท่ากับ 16.89 มากกว่าก่อนเรียนซึ่งมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 8.78 และ การศึกษางานวิจัยของธิดา บุษามสาย (2559) ได้ศึกษาการพัฒนาทักษะการอ่านจับใจความด้วยเทคนิคการเรียนรู้แบบ SQ4R โดยใช้ข้อมูลท้องถิ่นจังหวัดกาญจนบุรีของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 พบว่า ทักษะการอ่านจับใจความ ด้วยเทคนิคการเรียนรู้แบบ SQ4R โดยใช้ข้อมูลท้องถิ่นจังหวัดกาญจนบุรีของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 หลังได้รับการสอนสูงกว่าก่อนได้รับการสอนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และ รังษิมา สุริยารังสรรค์ (2555) ได้ศึกษาการพัฒนาแบบฝึกการอ่านจับใจความของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โดยใช้ข้อมูลท้องถิ่นจังหวัดเพชรบุรี ผลการวิจัยพบว่า 1) แบบฝึกการอ่านจับใจความของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โดยใช้ข้อมูลท้องถิ่นจังหวัดเพชรบุรีมีประสิทธิภาพ เท่ากับ 83.26/82.50 2) ผลสัมฤทธิ์การอ่านจับใจความโดยใช้ข้อมูลท้องถิ่นจังหวัดเพชรบุรีของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 หลังการใช้แบบฝึกสูงกว่าก่อนใช้แบบฝึกอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 3) นักเรียนมีความคิดเห็นต่อแบบฝึกการอ่านจับใจความของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โดยใช้ข้อมูลท้องถิ่นจังหวัดเพชรบุรีอยู่ในระดับมากที่สุด

ด้วยหลักการและความเป็นมาดังกล่าว ผู้วิจัยได้ตระหนักและเล็งเห็นถึงความสำคัญของการอ่านจับใจความสำคัญเพราะการอ่านจับใจความสำคัญเป็นความสามารถพื้นฐานที่จำเป็นของการอ่านทุกรูปแบบแล้วยังเป็นความสามารถขั้นพื้นฐานที่สำคัญสำหรับการอ่านระดับขั้นสูงขึ้นไปและจากที่ผู้วิจัยได้ศึกษาและสังเคราะห์เอกสารการจัดการเรียนรู้แบบ SQ4R และ 5W1H ร่วมกับข้อมูลท้องถิ่นจังหวัดสมุทรสาครสามารถสรุปได้ว่า การจัดการเรียนรู้แบบ SQ4R เป็นวิธีการจัดการเรียนรู้ด้านการอ่านที่สามารถช่วยให้ผู้เรียนเลือกสิ่งทีคาดว่าจะรู้จักจากเรื่องที่อ่านเข้าใจแนวคิดของเรื่องที่อ่านอย่างรวดเร็ว จดจำได้ดี และวิเคราะห์เรื่องราวที่อ่านอย่างมีประสิทธิภาพ กระตุ้นให้ผู้เรียนกล้าแสดงความคิดเห็น และมีความกระตือรือร้นในการเรียน สามารถสรุปใจความสำคัญและแสดงความคิดเห็นในเรื่องที่อ่านได้ ผ่านการใช้เทคนิคการตั้งคำถามแบบ 5W1H จะต้องประกอบด้วยคำถามที่กำหนดให้ผู้เรียนตอบ ประกอบด้วย Who (ใคร) What (ทำอะไร) Where (ที่ไหน) When (เมื่อไหร่) Why (ทำไม) How (อย่างไร) โดยข้อมูลท้องถิ่นมุ่งเน้นความรู้ในเชิงวัฒนธรรมที่เน้นภูมิปัญญาที่สะสมมาจากการปฏิบัติจริง และถ่ายทอดกันมาเป็นเวลาช้านาน โดยนำข้อมูลมาจัดการอย่างเป็นระบบเพื่อให้เกิดความรู้ความเข้าใจที่ถูกต้องเพื่อให้สอดคล้องกับสภาพท้องถิ่นและวิถีชีวิต ชุมชนทั้งยังสามารถถ่ายทอดวัฒนธรรมความเป็นอยู่ของคนในท้องถิ่นด้วย ดังนั้น ผู้วิจัยจึงมีความสนใจที่จะศึกษาการพัฒนาความสามารถการอ่านจับใจความสำคัญของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 โดยใช้การจัดการเรียนรู้แบบ SQ4R และ 5W1H ร่วมกับข้อมูลท้องถิ่นจังหวัดสมุทรสาคร

วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อเปรียบเทียบความสามารถการอ่านจับใจความสำคัญของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 ก่อนและหลังการจัดการเรียนรู้โดยใช้การจัดการเรียนรู้แบบ SQ4R และ 5W1H ร่วมกับข้อมูลท้องถิ่นจังหวัดสมุทรสาคร
2. เพื่อศึกษาพัฒนาการความสามารถการอ่านจับใจความสำคัญของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 โดยใช้การจัดการเรียนรู้แบบ SQ4R และ 5W1H ร่วมกับข้อมูลท้องถิ่นจังหวัดสมุทรสาคร

3. เพื่อศึกษาความคิดเห็นของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 ที่มีต่อการจัดการเรียนรู้โดยใช้การจัดการเรียนรู้แบบ SQ4R และ 5W1H ร่วมกับข้อมูลท้องถิ่นจังหวัดสมุทรสาคร

วิธีดำเนินการวิจัย

การพัฒนาความสามารถการอ่านจับใจความสำคัญของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 โดยใช้การจัดการเรียนรู้แบบ SQ4R และ 5W1H ร่วมกับข้อมูลท้องถิ่นจังหวัดสมุทรสาคร เป็นการวิจัยเชิงทดลอง (Experimental Research) โดยใช้แบบแผนการวิจัยเป็นแบบหนึ่งกลุ่มสอบก่อนและหลังเรียน (One - group pretest – posttest design) และแบบวิจัยเชิงทดลองตามลำดับเวลา (Time series Experimental Design) โดยมีวิธีดำเนินการวิจัยดังนี้

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

1.1 ประชากรในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2567 โรงเรียนเอกชัย อำเภอมืองสมุทรสาคร จังหวัดสมุทรสาคร จำนวน 7 ห้องเรียน มีนักเรียนจำนวน 292 คน

1.2 กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยในครั้งนี้ ได้แก่ นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2/6 ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2567 โรงเรียนเอกชัย อำเภอมืองสมุทรสาคร จังหวัดสมุทรสาคร จำนวน 44 คน ได้มาจากการสุ่มแบบกลุ่ม (Cluster Sampling) โดยใช้ห้องเรียนเป็นหน่วยสุ่ม

2. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

2.1 แผนการจัดการเรียนรู้โดยใช้การจัดการเรียนรู้แบบ SQ4R และ 5W1H ร่วมกับข้อมูลท้องถิ่นจังหวัดสมุทรสาคร เพื่อพัฒนาความสามารถการอ่านจับใจความสำคัญ สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 โรงเรียนเอกชัย จำนวน 5 แผน แผนละ 3 ชั่วโมง ทั้งหมด 3 สัปดาห์ รวม 15 ชั่วโมง ซึ่งจากการประเมินจากผู้เชี่ยวชาญทั้ง 5 คน พบว่า มีค่าคะแนนเฉลี่ยในการประเมินคุณภาพของการจัดการเรียนรู้ทั้ง 5 แผน มีความเหมาะสมมากที่สุด ($M=4.81$, $SD=0.22$) แสดงว่า แผนการสอนมีความเหมาะสมในการนำไปใช้เก็บรวบรวมข้อมูล

2.2 แบบทดสอบวัดความสามารถการอ่านจับใจความสำคัญ จำนวน 1 ฉบับ มีลักษณะเป็นข้อสอบแบบปรนัย 3 ตัวเลือก ใช้ทดสอบก่อนและหลังการจัดการเรียนรู้ กำหนดให้ค่าคะแนน คือ ตอบถูกได้ 1 คะแนน ตอบผิดได้ 0 คะแนน จำนวน 20 ข้อ ผลการวิเคราะห์คุณภาพเครื่องมือด้านความเที่ยงตรงตามเนื้อหา (Content Validity) และค่าความสอดคล้องของข้อคำถามกับจุดประสงค์การเรียนรู้ (Index of Item Objective Congruence: IOC) จากผู้เชี่ยวชาญ 5 คน อยู่ในช่วง 0.60 - 1.00 ซึ่งถือว่าสอดคล้องอยู่ในเกณฑ์ที่ยอมรับได้ จากนั้น คัดเลือกข้อสอบตามเกณฑ์มีค่าความยากง่าย (p) ที่ค่าอยู่ระหว่าง 0.20 - 0.80 และมีค่าอำนาจจำแนก (r) ระหว่าง 0.20 - 0.73 มาตรวจสอบความเชื่อมั่น (Reliability) โดยใช้สูตร KR 20 ผลการวิเคราะห์ความเชื่อมั่น (Reliability) อยู่ที่ 0.71 ถือว่ามีคุณสมบัติของเครื่องมือที่ให้ผลการวัดคงที่คงวาสม่าเสมอ

2.3 แบบประเมินพัฒนาการความสามารถการอ่านจับใจความสำคัญ ใช้ประเมินพัฒนาการความสามารถในการอ่านจับใจความสำคัญโดยมีรายการประเมิน ได้แก่ ตอนที่ 1 อ่านข้อความแล้วตอบคำถาม (เขียนตอบ) ตอนที่ 2 อ่านข้อความแล้วระบุคำตอบถูก/ผิด จากการตรวจสอบความถูกต้องและความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหาจากผู้เชี่ยวชาญ 5 คน พบว่าข้อคำถามมีความสอดคล้องกับเนื้อหาหาตามจุดประสงค์ที่ต้องการวัด

พบว่ามีความสอดคล้องเท่ากับ 1.00 ทุกข้อคำถาม แสดงว่าแบบประเมินพัฒนาการความสามารถการอ่านจับใจความสำคัญ มีความเหมาะสมในการนำไปใช้เก็บรวบรวมข้อมูล

2.4 แบบสอบถามความคิดเห็นของนักเรียนที่มีต่อการจัดการเรียนรู้โดยใช้การจัดการเรียนรู้แบบ SQ4R และ 5W1H ร่วมกับข้อมูลท้องถิ่นจังหวัดสมุทรสาครเพื่อพัฒนาความสามารถการอ่านจับใจความสำคัญ จำนวน 1 ฉบับ เป็นแบบสอบถามความคิดเห็นปลายปิด แบบมาตราส่วนประมาณค่า 3 ระดับ (Rating Scale) ผลการตรวจสอบความเหมาะสมจากผู้เชี่ยวชาญ 5 คน พบว่ามีค่าคะแนนเฉลี่ยในการแบบประเมินคุณภาพของแบบสอบถามความคิดเห็นของนักเรียนที่มีต่อการจัดการเรียนรู้โดยใช้การจัดการเรียนรู้แบบ SQ4R และ 5W1H ร่วมกับข้อมูลท้องถิ่นจังหวัดสมุทรสาคร มีความเหมาะสมมากที่สุด ($M=4.51$, $SD=1.76$) แสดงว่าแบบสอบถามความคิดเห็นมีความเหมาะสมในการนำไปใช้เก็บรวบรวมข้อมูล

3. วิธีการเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยได้ดำเนินการทดลองและเก็บรวบรวมข้อมูลด้วยตนเอง ในภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2567 จำนวน 15 ชั่วโมง ไม่รวมทดสอบก่อน-หลังเรียน โดยดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูล ดังนี้

3.1 ผู้วิจัยให้นักเรียนทำแบบทดสอบวัดความสามารถการอ่านจับใจความสำคัญ (Pretest) เพื่อวัดความรู้พื้นฐาน

3.2 ดำเนินการสอนด้วยจัดการเรียนรู้โดยใช้การจัดการเรียนรู้แบบ SQ4R และ 5W1H ร่วมกับข้อมูลท้องถิ่นจังหวัดสมุทรสาครเพื่อพัฒนาความสามารถการอ่านจับใจความสำคัญ โดยมี 6 ขั้นตอน คือ ขั้นที่ 1 ขั้นการสำรวจ (Survey) ขั้นที่ 2 ขั้นการตั้งคำถาม (Questions) โดยใช้คำต่อไปนี้ Who What Where When Why และ How ขั้นที่ 3 ขั้นการอ่าน (Reading) ขั้นที่ 4 ขั้นจดบันทึก (Record) ขั้นที่ 5 ขั้นสรุปใจความสำคัญ (Recite) และ ขั้นที่ 6 ขั้นวิเคราะห์ (Reflect)

3.3 ประเมินความสามารถในการอ่านจับใจความสำคัญ ในแผนจัดการเรียนรู้ที่ 1-5 หลังจัดการเรียนการสอนเสร็จสิ้นจำนวน 5 ครั้ง เพื่อประเมินความก้าวหน้า โดยใช้แบบประเมินความสามารถในการอ่านจับใจความสำคัญ

3.4 นำแบบสอบถามความคิดเห็นของนักเรียนที่มีต่อการจัดการเรียนรู้แบบ SQ4R และ 5W1H ร่วมกับข้อมูลท้องถิ่นจังหวัดสมุทรสาคร ไปสอบถามกลุ่มตัวอย่างซึ่งจะประเมินในช่วงหลังทำกิจกรรม

3.5 นำคะแนนที่ได้จากผลการประเมินความสามารถในการอ่านจับใจความสำคัญ และผลจากการประเมินความคิดเห็นของนักเรียนมาวิเคราะห์ข้อมูลทางสถิติ

4. สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ค่าเฉลี่ย ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และสถิติทดสอบที่แบบไม่อิสระต่อกัน (t-test dependent)

สรุปผลการวิจัย

1. ผลการเปรียบเทียบความสามารถการอ่านจับใจความสำคัญของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 ก่อนและหลังการจัดการเรียนรู้โดยใช้การจัดการเรียนรู้แบบ SQ4R และ 5W1H ร่วมกับข้อมูลท้องถิ่นจังหวัดสมุทรสาคร

ผลการเปรียบเทียบความสามารถการอ่านจับใจความสำคัญของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 ที่ได้รับการจัดการเรียนรู้โดยใช้การจัดการเรียนรู้แบบ SQ4R และ 5W1H ร่วมกับข้อมูลท้องถิ่นจังหวัดสมุทรสาคร หลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียนโดยมีคะแนนค่าเฉลี่ยหลังเรียน เท่ากับ 17.09 และส่วนเบี่ยงเบน

มาตรฐาน เท่ากับ 2.32 สูงกว่าคะแนนเฉลี่ยก่อนเรียนเท่ากับ 6.57 และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน เท่ากับ 2.36 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

ตารางที่ 1 ผลการเปรียบเทียบความสามารถการอ่านจับใจความสำคัญของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 ก่อนและหลังการจัดการเรียนรู้โดยใช้การจัดการเรียนรู้แบบ SQ4R และ 5W1H ร่วมกับข้อมูลท้องถิ่นจังหวัดสมุทรสาคร

กลุ่มทดลอง	n	คะแนนเต็ม	M	SD	t	P (Sig)
การทดสอบก่อนเรียน	44	20	6.57	2.36	21.85	.000
การทดสอบหลังเรียน	44	20	17.09	2.32		

*มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

2. ผลการศึกษาพัฒนาการความสามารถการอ่านจับใจความสำคัญของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 โดยใช้การจัดการเรียนรู้แบบ SQ4R และ 5W1H ร่วมกับข้อมูลท้องถิ่นจังหวัดสมุทรสาคร

ผลการศึกษาพัฒนาการพบว่า นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 ที่ผ่านการจัดการเรียนรู้แบบ SQ4R และ 5W1H ร่วมกับข้อมูลท้องถิ่นจังหวัดสมุทรสาครมีพัฒนาการความสามารถการอ่านจับใจความสำคัญเพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่อง คือ ครั้งที่ 1 การอ่านจับใจความสำคัญจากบทความ เรื่อง ความเป็นมาของจังหวัดสมุทรสาคร (M = 3.52 , SD = 0.74) ครั้งที่ 2 การอ่านจับใจความสำคัญจากเพลง เรื่อง อาชีพท้องถิ่นของจังหวัดสมุทรสาคร (M = 4.46, SD = 0.59) ครั้งที่ 3 การอ่านจับใจความสำคัญจากตำนานท้องถิ่น เรื่อง ประเพณีที่สำคัญของจังหวัดสมุทรสาคร (M = 4.43, SD = 0.64) ครั้งที่ 4 การอ่านจับใจความสำคัญจากบทสารคดี เรื่อง การละเล่นที่สำคัญของจังหวัดสมุทรสาคร (M = 3.40, SD = 0.64) ครั้งที่ 5 การอ่านจับใจความสำคัญจากบทร้อยแก้ว เรื่อง โบราณสถานที่สำคัญของจังหวัดสมุทรสาคร (M = 4.68 , SD = 0.57) ตามลำดับ

ตารางที่ 2 ผลการวิเคราะห์คะแนนพัฒนาการความสามารถการอ่านจับใจความสำคัญในภาพรวม จำแนกตามครั้งการวัด

ครั้งที่	เรื่อง	คะแนนเฉลี่ย	M	SD	ระดับพัฒนาการ
1.	การอ่านจับใจความสำคัญจากบทความเรื่อง ความเป็นมาของจังหวัดสมุทรสาคร	7.05	3.52	0.74	ดี
2.	การอ่านจับใจความสำคัญจากเพลงเรื่อง อาชีพท้องถิ่นของจังหวัดสมุทรสาคร	8.92	4.46	0.59	ดีมาก
3.	การอ่านจับใจความสำคัญจากตำนานท้องถิ่นเรื่อง ประเพณีที่สำคัญของจังหวัดสมุทรสาคร	8.86	4.43	0.64	ดีมาก
4.	การอ่านจับใจความสำคัญจากบทสารคดีเรื่อง การละเล่นที่สำคัญของจังหวัดสมุทรสาคร	9.02	3.40	0.64	ดีมาก
5.	การอ่านจับใจความสำคัญจากบทร้อยแก้วเรื่อง โบราณสถานที่สำคัญของจังหวัดสมุทรสาคร	9.35	4.68	0.57	ดีมาก

3. ผลการวิเคราะห์ความคิดเห็นของนักเรียนที่มีต่อการจัดการเรียนรู้โดยใช้การจัดการเรียนรู้แบบ SQ4R และ 5W1H ร่วมกับข้อมูลท้องถิ่นจังหวัดสมุทรสาคร

ผลการวิเคราะห์คะแนนความคิดเห็นของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 ที่มีต่อการจัดการเรียนรู้โดยใช้การจัดการเรียนรู้แบบ SQ4R และ 5W1H ร่วมกับข้อมูลท้องถิ่นจังหวัดสมุทรสาคร พบว่า นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 มีความคิดเห็นที่มีต่อการจัดการเรียนรู้โดยใช้การจัดการเรียนรู้แบบ SQ4R และ 5W1H ร่วมกับข้อมูลท้องถิ่นจังหวัดสมุทรสาครโดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($M = 2.91$, $SD = 0.09$) เมื่อจำแนกเป็นรายด้านพบว่า นักเรียนมีความคิดเห็นด้านประโยชน์ที่ได้รับ เป็นลำดับที่ 1 ($M = 2.94$, $SD = 0.07$) บรรยากาศการเรียนรู้ ($M = 2.90$, $SD = 0.10$) ลำดับที่ 2 คือ บรรยากาศการเรียนรู้ ($M = 2.90$, $SD = 0.10$) และลำดับที่ 3 คือ ด้านกิจกรรมการจัดการเรียนรู้ ($M = 2.90$, $SD = 0.09$)

ตารางที่ 3 ผลการวิเคราะห์คะแนนความคิดเห็นของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 ที่มีต่อการจัดการเรียนรู้โดยใช้การจัดการเรียนรู้แบบ SQ4R และ 5W1H ร่วมกับข้อมูลท้องถิ่นจังหวัดสมุทรสาคร

การประเมิน	ความคิดเห็นที่มีต่อการจัดการเรียนรู้			
	M	SD	ระดับความคิดเห็น	ลำดับ
1. ด้านกิจกรรมการจัดการเรียนรู้				
1.1 ฉันสนใจเรื่องที่ครูสอนและต้องการรู้เรื่องที่ครูกำลังสอน	2.86	0.12	มาก	4
1.2 ฉันตั้งคำถาม หาคำตอบ และอ่านจับใจความสำคัญได้ เพราะครูมีเรื่องที่น่าสนใจมาให้ฉันอ่าน	2.91	0.08	มาก	2
1.3 จากการทำกิจกรรมในห้องฉันรู้สึกรักและผูกพันกับท้องถิ่นเพราะได้อ่านเรื่องราวต่างๆในจังหวัดสมุทรสาคร	2.89	0.10	มาก	3
1.4 กิจกรรมในห้องไม่ยากจนเกินไป ฉันสามารถอ่านและทำแบบฝึกหัดที่ครูมอบหมายให้ได้ครบ ทุกครั้ง	2.93	0.06	มาก	1
ผลรวมด้านกิจกรรมการจัดการเรียนรู้	2.90	0.09	มาก	3
2. ด้านบรรยากาศในการเรียนรู้				
2.1 ขณะที่ครูสอน ฉันได้ทำกิจกรรมหรือมีส่วนร่วมกับครูอย่างสม่ำเสมอ	2.95	0.04	มาก	1
2.2 ครูกระตุ้นให้ฉันคิดหาคำตอบ ด้วยวิธีที่หลากหลาย เช่น การอ่านเนื้อเรื่อง การตอบคำถาม	2.89	0.10	มาก	3
2.3 ฉันสามารถหาความรู้ได้ตลอดเวลาทั้งในห้องเรียนและนอกห้องเรียน	2.91	0.13	มาก	2
2.4 ครูให้กำลังใจฉันเสมอ ฉันจึงชอบเรียนและทำกิจกรรมที่ครูสร้างขึ้น	2.84	0.13	มาก	4
ผลรวมด้านบรรยากาศในการเรียนรู้	2.90	0.10	มาก	2
2.2 ครูกระตุ้นให้ฉันคิดหาคำตอบ ด้วยวิธีที่หลากหลาย เช่น การอ่านเนื้อเรื่อง การตอบคำถาม	2.89	0.10	มาก	3
3. ด้านประโยชน์ที่ได้รับ				
3.1 ฉันเข้าใจเรื่องที่ครูสอนมากขึ้น	2.89	0.15	มาก	4
3.2 ฉันมีสมาธิ จดจ่ออยู่กับการอ่านและการค้นหาคำตอบ	2.93	0.06	มาก	3
3.3 ฉันอ่านและจับใจความสำคัญได้เพิ่มมากขึ้น	2.95	0.04	มาก	2
3.4 ฉันรู้สึกรักและภูมิใจที่ได้อยู่ในจังหวัดสมุทรสาคร	2.98	0.02	มาก	1
ผลรวมด้านประโยชน์ที่ได้รับ	2.94	0.07	มาก	1
รวมทั้ง 3 ด้าน	2.91	0.09	มาก	

อภิปรายผลการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้พบผลการวิจัยที่สามารถอภิปรายผลการวิจัยได้ดังนี้

1. ผลการศึกษาพบว่า ความสามารถในการอ่านจับใจความสำคัญของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 หลังการจัดการเรียนรู้โดยใช้การจัดการเรียนรู้แบบ SQ4R และ 5W1H ร่วมกับข้อมูลท้องถิ่นจังหวัดสมุทรสาคร ($M = 17.09$, $SD = 2.32$) สูงกว่าก่อนเรียน ($M = 6.57$, $SD = 2.36$) อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ทั้งนี้อาจเป็นผลมาจากการจัดการเรียนรู้แบบ SQ4Rเป็นการสอนที่ตั้งอยู่บนรากฐานของแนวคิดทางการจัดการสอนภาษา ซึ่งพัฒนามาจาก SQ3R ของ Francis P. Robinson และ การตั้งคำถาม 5W1H ซึ่งมีการบันทึกไว้โดย Kipling Rudyard (1912) ใน “Just So Stories” เข้าด้วยกัน โดยใช้รูปแบบการสอนทั้ง 2 วิธีนี้ในการแก้ไขปัญหาการอ่านจับใจความสำคัญ ซึ่งจะทำให้ทราบข้อมูลเบื้องต้นว่า ใคร ทำอะไร ที่ไหน อย่างไร เมื่อไร จนสามารถจับใจความสำคัญของเรื่องและสรุปเรื่องได้ นอกจากนี้ผู้วิจัยยังได้เลือกใช้ข้อมูลท้องถิ่นของจังหวัดสมุทรสาคร ที่มีเนื้อหา องค์ความรู้ เรื่องราว ข่าวสาร ความรู้ ข้อเท็จจริงเกี่ยวกับท้องถิ่น ในด้านต่างๆ เช่น สภาพภูมิภาค ภูมิประเทศ ทรัพยากร สิ่งแวดล้อม ประวัติความเป็นมา สภาพเศรษฐกิจ สังคม การดำรงชีวิต การประกอบอาชีพ ศิลปะ วัฒนธรรมประเพณี ภูมิปัญญา ฯลฯ ตลอดจนสภาพปัญหาและสิ่งที่ควรได้รับการถ่ายทอดการพัฒนาในชุมชนและสังคมนั้นๆ เพื่อนำไปใช้ในการจัดประสบการณ์ให้ผู้เรียนได้เรียนรู้เกิดความรัก ความห่วงหา และเห็นคุณค่าในท้องถิ่นของตน (ธิดา บุษามสาย, 2559) สอดคล้องกับภัทรสุดา นาคสุข (2564) ที่พบว่า ความสามารถทางการอ่านจับใจความของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 หลังเรียนสูงขึ้นกว่าก่อนเรียนเพราะการจัดการเรียนรู้ โดยใช้เทคนิคการสอน 5W1H ร่วมกับวรรณกรรมท้องถิ่นภาคกลางมีขั้นตอนการสอนที่เป็นระบบ โดยในส่วนของกิจกรรมการเรียนการสอนเน้นให้นักเรียนได้ฝึกการตั้งคำถามและตอบคำถามผ่านรูปแบบชิ้นงานที่กำหนดขึ้น โดยอาศัยวรรณกรรมท้องถิ่นภาคกลางที่นักเรียนมีความคุ้นเคย และทราบถึงประวัติ ข้อมูลที่มา รวมไปถึงความสำคัญของวรรณกรรมที่อ่านทำให้ความสามารถทางการอ่านจับใจความสูงขึ้น

2. ผลการศึกษาพบว่า การพัฒนาความสามารถการอ่านจับใจความสำคัญของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 โดยใช้การจัดการเรียนรู้แบบ SQ4R และ 5W1H ร่วมกับข้อมูลท้องถิ่นจังหวัดสมุทรสาคร โดยผลการทดสอบพบว่านักเรียนมีพัฒนาการความสามารถการอ่านจับใจความสำคัญสูงขึ้นอย่างต่อเนื่องโดยจากการวัดทั้ง 5 ครั้ง ปรากฏว่า การวัดครั้งที่ 2 ($M = 4.46$, $SD = 0.59$) ครั้งที่ 3 ($M = 4.43$, $SD = 0.64$) ครั้งที่ 4 ($M = 3.40$, $SD = 0.64$) ครั้งที่ 5 ($M = 4.68$, $SD = 0.57$) มีค่าเฉลี่ยสูงกว่าครั้งที่ 1 ($M = 3.52$, $SD = 0.74$) เป็นผลมาจากการจัดการเรียนรู้แบบ SQ4R และ 5W1H ร่วมกับข้อมูลท้องถิ่นจังหวัดสมุทรสาครเป็นการสอนที่เน้นการสอนอ่านอย่างคร่ำๆ เพื่อให้ได้ข้อมูลสำคัญของเรื่องโดยการเปลี่ยนใจความสำคัญในเรื่องให้เป็นการถามมีการควบคุมกระบวนการต่างๆ อย่างเป็นขั้นตอนที่ชัดเจน มีการควบคุมและตรวจสอบตนเองในระหว่างอ่าน โดยทำการอ่านซ้ำๆ ตีความขยายความ สรุปและจับใจความสำคัญจากการอ่านด้วยตนเองจนกว่าจะเข้าใจและจดจำเรื่องราว ที่อ่านได้ ซึ่งสอดคล้องกับหลักพัฒนาการคิดของ Bloom ทั้ง 6 ชั้น คือ ความรู้ความจำ (Remembering) ความเข้าใจ (Understanding) การประยุกต์ใช้ (Applying) การวิเคราะห์ (Analyzing) การประเมินค่า (Evaluating) และ การคิดสร้างสรรค์ (Creating) โดยใช้การจัดการเรียนรู้แบบ SQ4R และ 5W1H ร่วมกับข้อมูลท้องถิ่นจังหวัดสมุทรสาครนั้น เป็นรูปแบบการจัดการเรียนรู้หนึ่ง ซึ่งเป็นการสอนอ่านที่มีขั้นตอนเป็นระบบชัดเจน ผู้เรียนได้ลงมือปฏิบัติกิจกรรมด้วยตนเอง ฝึกให้รู้จักคิด วิเคราะห์ คิดสังเคราะห์ กล้าแสดงความคิดเห็น โดยเฉพาะการตั้งคำถามนั้นจะช่วยให้ผู้เรียนอ่านอย่างมีจุดหมาย นอกจากนี้งานวิจัยของ Kristina Hedberg (2005) พบว่า การจัดการเรียนรู้โดยใช้เทคนิค SQ4R

เป็นวิธีการสอนอ่านที่สามารถพัฒนาความสามารถในการอ่านของผู้เรียนและเป็นวิธีการสอนอ่านที่ดีมีขั้นตอนเป็นระบบชัดเจนเป็นการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ โดยให้นักเรียนลงมือปฏิบัติกิจกรรมด้วยตนเอง นอกจากนั้นในแต่ละขั้นตอนยังกระตุ้นให้นักเรียนได้ฝึกคิดตลอดเวลา กล้าแสดงความคิดเห็น นักเรียนมีความกระตือรือร้นในการเรียนและสามารถทำให้นักเรียนผลสัมฤทธิ์ในการเรียนสูงขึ้น

3. ผลการวิจัยพบว่า ความคิดเห็นของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 ที่มีต่อการจัดการเรียนรู้แบบ SQ4R และ 5W1H ร่วมกับข้อมูลท้องถิ่นจังหวัดสมุทรสาคร อยู่ในระดับมาก ($M = 2.91$, $SD = 0.09$) ลำดับคะแนนเฉลี่ยมากไปน้อย ได้แก่ ด้านประโยชน์ที่ได้รับเป็นลำดับที่ 1 ด้านบรรยากาศในการเรียนรู้เป็นลำดับที่ 2 และด้านกิจกรรมการจัดการเรียนรู้เป็นลำดับสุดท้าย เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน มีรายละเอียด ดังนี้

ด้านประโยชน์ที่เป็นด้านที่มีคะแนนเฉลี่ยมากกว่าด้านอื่นๆ ทั้งนี้อาจเนื่องมาจากการจัดการเรียนรู้แบบ SQ4R และ 5W1H ร่วมกับข้อมูลท้องถิ่นจังหวัดสมุทรสาคร ได้นำเนื้อหา องค์ความรู้ เรื่องราว ข่าวสาร ความรู้ ข้อเท็จจริง ที่มีเนื้อหาเกี่ยวกับท้องถิ่นของจังหวัดสมุทรสาครมาเสนอในรูปแบบต่างๆ ให้นักเรียนได้อ่าน ถ่ายทอดผ่านสื่อการสอนที่นักเรียนสามารถเรียนรู้ได้ด้วยตนเอง ส่งเสริมให้นักเรียนได้คิดและแสดงความคิดเห็นในทุกขั้นตอนของการจัดการเรียนรู้ ส่งเสริมการตั้งคำถามและตอบคำถามจากสิ่งที่ต้องการเรียนรู้ สอดคล้องกับชนสิทธิ์ สิทธิสูงเนิน (2562) ได้อธิบายเกี่ยวกับการใช้คำถาม “เพื่อพัฒนาการเรีบบูของผู้เรียนว่า การใช้คำถามเป็นกลวิธีที่สำคัญที่ครูผู้สอนใช้ประเมินความรู้และความเข้าใจผู้เรียนแต่ละคนรวมทั้งเป็นเครื่องมือสะท้อนให้ครูผู้สอนสามารถช่วยเหลือ ส่งเสริมความรู้ความเข้าใจ ให้ผู้เรียนแต่ละคนให้บรรลุเป้าหมายการเรียนรู้ที่ครูผู้สอนกำหนดไว้ นั่นคือการใช้คำถามเป็นรูปแบบการปฏิสัมพันธ์โดยทั่วไประหว่างผู้เรียนกับครูผู้สอน” ซึ่งส่งผลให้นักเรียนในชั้นเรียนเกิดความเข้าใจ และเกิดแนวทางในการตั้งคำถาม และตอบคำถามที่สามารถครอบคลุมใจความของเรื่องได้

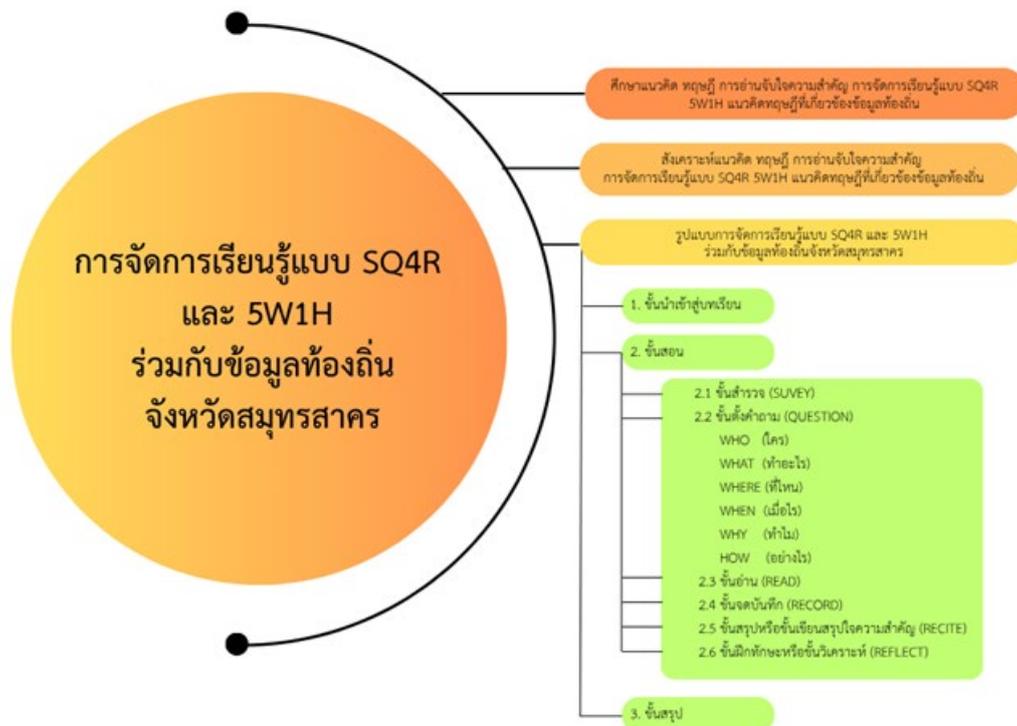
ด้านบรรยากาศในการเรียนรู้ โดยภาพรวมพบว่า นักเรียนได้ทำกิจกรรมหรือมีส่วนร่วมกับครูอย่างสม่ำเสมอและต่อเนื่อง มีขั้นที่ประสบความสำเร็จ มุ่งเน้นให้นักเรียนได้ลงมือปฏิบัติจริงระดมความคิดและร่วมกันแก้ไขปัญหาต่างๆ ที่พบระหว่างปฏิบัติกิจกรรม สอดคล้องกับชลิตา มิ่งขวัญ (2563) ที่พบว่า การเรียนรู้จากการปฏิบัติกรณในชั้นเรียน เป็นกระบวนการเรียนรู้ร่วมกันอย่างเป็นทีมจากการปฏิบัติจริง ผ่านการแลกเปลี่ยนความรู้ และประสบการณ์ ร่วมกันคิดวิเคราะห์ วางแผน และออกแบบ เพื่อแก้ไขปัญหา ก่อให้เกิดการพัฒนาทักษะความสามารถ ต่อยอดสู่การสร้างความรู้ ไม่ใช่เพื่อการแก้ไขปัญหาเท่านั้น หากยังสำคัญกว่านั้นคือการสร้างสรรค์ความรู้เพื่อพลังเชิงยุทธศาสตร์สำหรับอนาคต

ด้านกิจกรรมการจัดการเรียนรู้ ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่ากิจกรรมการเรียนรู้และแบบฝึกหัดที่สร้างขึ้นมีความเหมาะสมกับการเรียนรู้และวัยของนักเรียน นอกจากนี้แบบฝึกหัดเป็นการเรียนรู้ที่เกิดจากการกระทำจริง เป็นประสบการณ์ตรงที่มีจุดมุ่งหมายแน่นอน ทำให้นักเรียนเห็นคุณค่าของสิ่งที่เรียน สามารถเรียนรู้และจดจำสิ่งที่เรียนได้ดี ทำให้นักเรียนเห็นคุณค่าของสิ่งที่เรียนและนำการเรียนรู้ไปใช้ในสถานการณ์เช่นเดียวกันได้ สอดคล้องกับพิชชาอร มินทยักษ์ (2565) ที่ได้สรุปว่า ลักษณะแบบฝึกที่ดึนั้นควรเป็นแบบฝึกที่มีความสอดคล้องกับเนื้อหาที่เรียนไปแล้ว มีคำอธิบาย คำชี้แจง หรือคำสั่งในการทำชัดเจน การทำแบบฝึกที่ดีต้องมีขนาดของตัวหนังสือเหมาะสมกับวัยและควรมีภาพประกอบที่สอดคล้องกับเรื่องที่ฝึก เวลาที่ฝึกควรมีระยะเวลาในการฝึกเหมาะสมกับความสนใจของผู้ทำ แบบฝึกที่ดีควรมีรูปแบบที่หลากหลาย มีความท้าทายในการค้นหาคำตอบ

องค์ความรู้การวิจัย

องค์ความรู้การวิจัย คือ รูปแบบการจัดการเรียนรู้มีขั้นตอนการจัดการเรียนการสอน โดยผู้วิจัยได้สังเคราะห์จากแนวคิด ทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับการอ่านจับใจความสำคัญ การจัดการเรียนรู้แบบ SQ4R 5W1H และ ข้อมูลท้องถิ่น ผู้วิจัยได้นำมาใช้กำหนดรูปแบบการจัดการเรียนรู้มีขั้นตอนการจัดการเรียนการสอน ดังนี้

- 1) ชี้นำเข้าสู่บทเรียน กระตุ้นความสนใจของนักเรียน จัดทำบรรยากาศรู้สึกสบายไม่เคร่งเครียดเพื่อเชื่อมโยง เข้าสู่เรื่องที่จะอ่าน
- 2) ขั้นสอน (1) ขั้นสำรวจ (Survey) มองภาพรวมทั้งหมดของบทอ่านสำรวจเรื่องราวที่ได้อ่านอย่างคร่าวๆ เพื่อหาจุดสำคัญของเรื่อง (2) ขั้นตั้งคำถาม (Question) สร้างคำถามสำหรับแต่ละหัวข้อหลักและหัวข้อย่อยโดยใช้คำถามต่อไปนี้ Who (ใคร) What (ทำอะไร) Where (ที่ไหน) When (เมื่อไร) Why (ทำไม) How (อย่างไร) (3) ขั้นอ่าน (Read) คือ อ่านข้อความในบทหรือตอนนั้นๆช้าอย่างละเอียดว่าใคร (Who) ทำอะไร (What) ที่ไหน (Where) เมื่อไร (When) และค้นหาคำตอบสำหรับคำถามที่ตั้งไว้ให้ได้มากที่สุด (4) ขั้นจดบันทึก (Record) จดบันทึกข้อมูลต่างๆ ที่ได้โดยใช้ภาษาของตนเองว่าใคร (Who) ทำอะไร (What) ที่ไหน (Where) เมื่อไร (When) พร้อมจดบันทึกคำตอบจากคำถามที่ตั้งไว้ (5) ขั้นสรุปหรือขึ้นเขียนสรุปใจความสำคัญ (Recite) นักเรียนสรุปใจความสำคัญโดยใช้ภาษาของตนเอง ถ้ายังไม่แน่ใจให้กลับไปอ่านซ้ำใหม่ (6) ขั้นฝึกทักษะหรือขั้นวิเคราะห์ (Reflect) ให้นักเรียนวิเคราะห์วิจารณ์บทอ่านที่ได้อ่านว่า ทำไม (Why) และอย่างไร (How) แล้วแสดงความคิดเห็น
- 3) ขั้นสรุป นักเรียนและครูร่วมกันสรุปผลการเรียนรู้ ครูตรวจสอบผลการเรียนรู้ด้วยคำถาม สามารถสรุปเป็นภาพองค์ความรู้การวิจัยดังในภาพที่ 1

ภาพที่ 1 องค์ความรู้การวิจัย

ข้อเสนอแนะการวิจัย

1. ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้
 - 1.1 จากผลการวิจัยพบว่าในการใช้แบบฝึกหัด มีนักเรียนบางส่วนไม่สามารถทำกิจกรรมให้เสร็จภายในระยะเวลาที่กำหนดได้ เนื่องด้วยปัจจัยแทรกซ้อนหรือสภาพแวดล้อมนอกห้องเรียน ดังนั้น ครูควรสร้างข้อตกลงที่ชัดเจน เช่น หากนักเรียนทำงานเสร็จภายในเวลาที่กำหนดจะไม่มีบ้านเพิ่ม หรือหากนักเรียนทำงานไม่เสร็จภายในเวลาที่กำหนดจะถูกดักกิจกรรมที่ตนเองชื่นชอบในช่วงพักกลางวันเพื่อเป็นการฝึกให้นักเรียนรับผิดชอบต่องานหรือกิจกรรมที่ได้รับมอบหมายให้เสร็จภายในช่วงระยะเวลาที่กำหนด
 - 1.2 ครูควรปรับกิจกรรมการเรียนการสอนแต่ละเรื่องให้มีความยืดหยุ่นกับเวลาที่กำหนดในแต่ละชั่วโมง เนื่องจากผู้วิจัยพบว่ากิจกรรมการร้องเพลงในเรื่องที่ 2 ใช้เวลาค่อนข้างมากเพราะต้องฝึกหัดให้นักเรียนร้องเพลง ซึ่งเป็นเพลงที่นักเรียนไม่คุ้นชิน ดังนั้น อาจจะใช้ด้วยการให้นักเรียนฝึกร้องเพลงจากสื่อออนไลน์มาก่อนล่วงหน้า
2. ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป
 - 2.1 ควรมีการวิจัยเพื่อเปรียบเทียบความสามารถการอ่านจับใจความสำคัญระหว่างข้อมูลท้องถิ่นที่ครูจัดเตรียมไว้ให้กับข้อมูลท้องถิ่นที่นักเรียนเตรียมมาด้วยตนเองแบบใดส่งผลให้นักเรียนอ่านจับใจความสำคัญได้มีประสิทธิภาพมากที่สุด
 - 2.2 ควรมีการนำนักเรียนไปเรียนรู้จากสถานที่จริง เพื่อสร้างประสบการณ์ตรงซึ่งจะช่วยให้ นักเรียนเห็นความหมายของเนื้อหาที่เรียนในห้องเรียนและได้เผชิญกับสถานการณ์จริง
 - 2.3 ควรมีการศึกษาวิจัยเพื่อพัฒนาความสามารถที่หลากหลายสำหรับนักเรียนแต่ละชั้นโดยใช้ข้อมูลท้องถิ่นร่วมกับการจัดการเรียนรู้แบบอื่นๆ เพื่อที่จะทราบว่านักเรียนมีพัฒนาการที่สูงขึ้นเท่าเดิม หรือ ลดลง

เอกสารอ้างอิง

- จิตรลดา อันวษา. (2561). การพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่นแม่กลองบ้านเรา โดยใช้วิธีสอนแบบ SQ4R ร่วมกับแนวคิดห้องเรียนกลับด้าน (Flipped Classroom) เพื่อพัฒนาความสามารถในการอ่านจับใจความสำคัญ สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3. วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตร์มหาบัณฑิต. มหาวิทยาลัยศิลปากร.
- จีราภรณ์ ขำมณี. (2562). การพัฒนาความสามารถการอ่านจับใจความและการเขียนสรุปความด้วยกิจกรรมการเรียนรู้แบบ SQ4R ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4. วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตร์มหาบัณฑิต. มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.
- จุฬารัตน์ อินทร์อุดม. (2561). การพัฒนาความสามารถในการอ่านจับใจความสำคัญของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โดยใช้เทคนิค SQ4R ร่วมกับพลังคำถาม. วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตร์มหาบัณฑิต. มหาวิทยาลัยศิลปากร.
- ชนกพร สุริ โย. (2562). การพัฒนาความสามารถด้านการคิดวิเคราะห์ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โดยใช้เทคนิค 5W1H ประกอบแบบฝึกกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย. วิทยานิพนธ์ครุศาสตร์มหาบัณฑิต. มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม.
- ชนสิทธิ์ สิทธิสุนเนิน. (2562). การตั้งคำถามเพื่อประเมินการเรียนรู้ของผู้เรียน. เพชรบุรี: มหาวิทยาลัยราชภัฏเพชรบุรี.

- ชลิตา มิ่งขวัญ. (2563). การพัฒนากิจกรรมการเรียนรู้จากการปฏิบัติการในชั้นเรียนเพื่อส่งเสริมความสามารถในการ ออกแบบเว็บ สำหรับการฝึกอบรมออนไลน์ของนักศึกษาปริญญาตรี คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศิลปากร. วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตร์มหาบัณฑิต. มหาวิทยาลัยศิลปากร.
- ชุตินา ยอดตา. (2561). พัฒนาการจัดการเรียนรู้แบบ SQ4R เพื่อเสริมสร้างความสามารถการอ่านจับใจความสำคัญของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1. วิทยานิพนธ์ครุศาสตร์มหาบัณฑิต. มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม.
- ธารทิพย์ แก้วเหลียม. (2559). วิธีการอ่านแบบ SQ4R. แหล่งที่มา <http://www.cmruir.cmru.ac.th/bitstream/123456789/1997/9/Bibliography.pdf> สืบค้นเมื่อ 14 มกราคม 2567.
- ธิดา บุษามสาย. (2559). การพัฒนาผลสัมฤทธิ์การอ่านจับใจความของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ด้วยวิธีการจัดการเรียนรู้แบบ SQ4R ร่วมกับข้อมูลท้องถิ่นจังหวัดสุพรรณบุรี. วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตร์มหาบัณฑิต. มหาวิทยาลัยศิลปากร.
- ประณาท เทียนศรี. (2560). ผลของการใช้เทคนิคการตั้งคำถาม 5W1H ในสื่อภาพยนตร์เพื่อการเรียนรู้ที่มีต่อความสามารถในการคิด วิเคราะห์ และความ คิดรวบยอดของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 และ 6 โรงเรียนสาธิตจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ฝ่ายประถม. วารสารครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 45(3), 97-108.
- พงศ์สวัสดิ์ ราชจันทร์. (2563). ชุมชน ท้องถิ่น รัฐ: ความสัมพันธ์ที่มีต่อการปกครองท้องถิ่น. วารสารสังคมศาสตร์และมานุษยวิทยาเชิงพุทธ, 5(8), 16-35.
- พัชรินทร์ บุตรสันเทียะ. (2562). การพัฒนาความสามารถการอ่านจับใจความของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 ที่จัดกิจกรรมการเรียนรู้ โดยใช้แนวคิด Task Based Learning ร่วมกับคำถามของบลูม. วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตร์มหาบัณฑิต. มหาวิทยาลัยศิลปากร.
- พิชชาอร มินทยักษ์. (2565). การพัฒนาผลสัมฤทธิ์การอ่านจับใจความสำคัญด้วยการจัดการเรียนรู้รูปแบบการอ่านด้วยเทคนิคบันได 6 ขั้นร่วมกับแบบฝึกหัดออนไลน์บนแพลตฟอร์ม Liveworksheets สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2. การค้นคว้าอิสระศึกษาศาสตร์มหาบัณฑิต. มหาวิทยาลัยนเรศวร.
- ภัทรสุดา นาคสุข. (2564). การพัฒนาความสามารถทางการอ่านจับใจความของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โดยใช้เทคนิค 5W1H ร่วมกับวรรณกรรมท้องถิ่นภาคกลาง. วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตร์มหาบัณฑิต. มหาวิทยาลัยศิลปากร.
- รังษิมา สุริยารังสรรค์. (2555). การพัฒนาแบบฝึกการอ่านจับใจความของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โดยใช้ข้อมูลท้องถิ่นจังหวัดเพชรบุรี. วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตร์มหาบัณฑิต. มหาวิทยาลัยศิลปากร.
- โรงเรียนเอกชัย. (2565). รายงานการพัฒนาคุณภาพการศึกษา ประจำปีการศึกษา 2565. สมุทรสาคร: โรงเรียนเอกชัย.
- สถิตาภรณ์ ศรีหิรัญ. (2560). เทคนิคการอ่านเชิงวิชาการ. พิษณุโลก: สำนักพิมพ์มหาวิทยาลัยนเรศวร.
- สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา. (2560). แผนการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2560 – 2579. กรุงเทพมหานคร: สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา.
- สำนักวิชาการและมาตรฐานการศึกษา สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน. (2563). แนวทางการจัดกิจกรรมส่งเสริมการอ่านเพื่อแก้ไขปัญหาภาวะทอดอ้อยทางการเรียนรู้และส่งเสริมสนับสนุนการเรียนการสอน. กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์ชุมนุมสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย จำกัด.

- สุมาลี ชุบุญ. (2560). ผลการใช้เทคนิคเพื่อนคู่คิดร่วมกับผังกราฟิกที่มีต่อความสามารถในการอ่านจับใจความภาษาไทยของนักเรียนประถมศึกษาปีที่ 5. วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต. จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- สุวิทย์ มูลคำ. (2550). กลยุทธ์การสอนคิดสังเคราะห์. พิมพ์ครั้งที่ 3. กรุงเทพมหานคร: ภาพพิมพ์.
- Grabe, W. (2009). Reading in a second language: Moving from theory to practice. Cambridge university press.
- Hedberg, K. (2005). Using SQ4R method with fourth grade ESOL students. From <http://gse.gmu.edu/research/tr/articles/SQ4R%20Method/SQ4R.htm>. Retrieved March 2, 2015.
- Kipling, R. (1912). Just so stories: The Elephant's Child. United States. Garden city N.Y.: The country life press.
- Mark, L. (2010). Ready-to-Use Nonfiction Graphic Organizers with Before-During-After Activities - Grades 2-5. From <https://www.teacherspayteachers.com/Product/Ready-to-Use-NonFiction-Graphic-Organizers-with-Activities-108374> Retrieved January 14, 2024.
- Pandjaitan, N. and Palandeng, R. (2011). SQ4R method and reading comprehension development among the sophomore business students. Journal of Language Pedagogy, 1(2), 31-44.
- Pauk Walter. (1984). The New SQ4R. Journal Reading World, 23(3), 274-275.